

DNEVNE VESTI

Naročnikom in čitateljem!

Vijudno sporočamo našim naročnikom in čitateljem, da bo od 1. marca t. l. da je znana na ozemlju Italije mesečna naročnina za »Slovenski Narod« 10 L. Cena v podrobnih prodaji pa 0,50 L za izvod.

— Italijansko-albansko društvo za pospeševanje bombaznih nasadov v Albaniji. Vprašanje razvoja bombaznih nasadov v Albaniji, ki že dlje časa zahteva italijansko bombazno industrijo, vstopa z nedavno ustanovitvijo posebnega italijansko-albanskega društva za pospeševanje bombaznih nasadov v Albaniji, v odlično razdobje. Naloga društva bo, kakor poroča AGIT, zagotoviti največji možni dvig albanske proizvodnje bombaz. Ta važna panoga albanskega poljedelstva nudi velike možnosti v okviru gospodarskega dviga nove Albanije. To dokazuje že proizvodnja v l. 1939., ko so na 272 ha pridelali 831 stotov narok in 2079 stotov semena. Pri tem je treba upoštevati, da je bilo gospodarstvo pred italijansko-albanskim zedinjenjem zelo zanemarjeno. Skladno sodelovanju italijansko-albanskih sil bo sedaj v najkrajšem času prineslo ugodne koristi za obe strani.

— Ustanavljanje italijanskih fašističnih organizacij na vseučiliščih v inozemstvu. Na izpodbodu Tajništva Fašijev v inozemstvu se stalno dviga število italijanskih fašističnih organizacij na vseučiliščih v inozemstvu. Take organizacije so bile ustanovljene že v Nemčiji (Berlin, Monakovo, Dunaj, Innsbruck), v Švici (Bern, Chiasso, Lausanne, Lugano, Curi), v Franciji (Pariz), Rumuniji (Bukarešta), na Madžarskem (Budimpešta), v Turčiji (Carigrad) in v Bolgariji (Sofija). Tajništvo vseučilišnih fašističnih organizacij v tujini je Tajništvo Fašijev v tujini. Pomagata mu poseben namestnik Tajnika in Tajništvo, ki pomaga delovanju organizacij samih s pomočjo raznih uslug organizacijskega, kulturnega, tiskovnega, propagandnega, sportnega, podpornega, družabnega in turističnega značaja.

— Pridetek vina v Italiji in drugod od l. 1929. do 1939. Na podlagi zadnjih podatkov za desetletje 1929—1939 ugotavlja »Eco di Roma«, da je znašal povprečni pridelok vina po vsem svetu v tem desetletju 187 milijonov hektolitrov. Edino v l. 1936—37 je nastopila težka depresija in takrat je pridelok znašal le 154 milijonov hektolitrov. V letu 1938—39 so ga pridelali 201 milijon hektolitrov. Pri tem sodeluje Evropa s 147 milijoni hektolitrov, Afrika z 19 milijoni, Severna in Južna Amerika s 14 milijoni, Azija z 245.000 in Oceanija s 742.000 hektolitrov. V Evropi je pridelok porazdeljen takole: Francija 58 milijonov, Italija 39, Španija 19, Rumunija 8, Portugalska 7.

— Zagrebški židje so bili bogati. Zagrebški židje so si bili nakopili mnogo premoženja. 8000 židov je imelo v rokah skoraj vse gospodarsko življenje. Židje v Zagrebu so imeli 1000 velikih stanovanjskih hiš. Na 220.000 drugih prebivalcev je odpadlo samo 16.000 stanovanjskih hiš. Preko prostozidarskih lož so imeli židje tudi velik vpliv na politično življenje. Zda

so iz gospodarskega in javnega življenja povsem izločeni. Vse židovske hiše je prevzela v svojo upravo mestna občina in jih razlastila.

— Ugoden razvoj italijanske proizvodnje sviloprejk. Pokrajini, ki imata prebivalstvo v kulturi sviloprejk, sta Udine in Treviso, ki sama dajeta približno tretjino državne proizvodnje in sodeluje pri tem okoli 100 tisoč rejcev. V Friulju je znašal l. 1940. povprečni pokrajinski pridelok 80 kg. Upoštevajoč, da je v mednarodni trgovinski bilanci svila vsekakor zelo važna poglavje izvoza in vir bogastva za domače gospodarstvo, je lahko razumeti svetovni razvoj gojitve sviloprejk v Italiji, kjer je pri tem poslu udeleženi že približno pol milijona rejcev.

— Na realni gimnaziji v Kočevju so dogovorno s politično oblastjo otvorili na službo božja v sredo dne 4. marca 1942 ob 9. uri v župni cerkvi. Nato se bo dijaštvu in šoli prebral in obrazložil disciplinski in hišni red ter razglasil urnik. V četrtek dne 5. marca se bo pričel ob 8. uri 30 rečni pouk. Naroča se dijaštvo, da se brezpogojno in točno udeležijo otvoritvene službe božje. — Ravnateljstvo.

— Nesreče. Včeraj so prepeljali v splošno ljubljansko bolnico ponesrečence le z dežele. Marija Derencin, 49letna žena delavca s Planine pri Rakeku; ugriznil jo je pes v levo. — Iz Mokronoga so prepeljali 49letnega Fr. Kasela, ki je bil zaposlen kot nočni čuvaj v mokrnoški usnjarni; padel je po poledenelih tleh in si zlomil levo. — Fr. Petrič 73letni posestnik iz Preserja, si je na slomoznolci obrazil prste desnice. — Z Verda so prepeljali 40letnega opekarniškega delavca Fr. Jerino, ki mu je stroj za oblikovanje opeke stlačil prste desnice. — Na Vrhniki se je ponesrečil 67letni hlapec Jože Škvarca, ki si je pri padcu na poledenelih tleh zlomil levo nogo.

Iz Ljubliane

— Iz Pozabili bomo hoditi... Zadnje čase ne hodimo več po mestu, temveč se le drsamo. Posledica je postala že značilnost naših hodnikov. Zahteva pa vedno več žrtev, čeprav bi se zdaj že morali navaditi na gladka tla. Na poledenelih tleh se pri nas ponesreči več ljudi pozimi kakor zahtevavajo žrtev vse druge vrste prometnih nesreč. Zda, ko se nam zdi, da bomo celo pozabili hoditi, ker se samo še drsamo, vendar nismo postali takšni mojstri ravnotežja, da bi se pridržali davi v službe ali do tramvajskih postajališč brez nesreč. Dav: so bili hodniki še posebno gladki. Včeraj se je začela topiti ledena skorja na hodnikih, pomoči je pa zopet zmrzovalo, razen tega je pa še pršilo in po hodnikih se je raztegnila fina ledena skorja. Bilo je tako gladko, da je marsikdo pozabil, na katerem koncu ima noge, saj so bile večkrat zgoraj kakor glava. Seveda se ni nihče spomnil, da bi posul hodnike. Posipavanje hodnikov je pač prišlo iz mode, kakor smo že večkrat ugotovili.

— Iz Umrli so v Ljubljani od 13. do 20. t. m.: Bernot Franc, 73 let, zasebnik, Šolar

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAF

Predstave ob delavnikih ob 16 in 18.15, ob nedeljah in praznikih ob 10.30, 14.30, 16.30 in 18.30

KINO MATICA * TELEFON 22-11
Dogodivščina malega dekca v pretekli svetovni vojni po romahu Salvatorja Gotta

Mali planinec
Elio Sannangelo — Mario Ferrari — Mario Artese itd.

KINO UNIOR * TELEFON 22-21
Nesrečno delo Viktor Hugo-jeve drame, ki jo je glasbil slavni Giuseppe Verdi v opero

Rigoletto
Michel Simon, Paola Barbara, Rosano

KINO SLOGA * TELEFON 27-50
Zabavna filmska komedija po znanem gledališkem komadu

Rdeče rože
Viktor de Sica, Umberto Mainati, Renee Saint Cyr, Vivi Gioi

Franc, 85 let, usnjarski pomočnik, Zadek Angela, roj. Schiebzig, 70 let, vdova sodnega oficijala, Boršinar Kristina, 29 let, hiralca, Weiss Hedvika, 44 let, hiralca, Filipan Emerik, 90 let, oficijal f.n. dir. v p., Pongrac Antonija, 85 let, služkinja, Razinger Antonija, vd. Urbanc, roj. Poic, 74 let, vdova predelavca, Weithauser Marija, roj. Kneisel, 87 let, vdova grofovskega nadlogarja, Dukić Fran, 84 let, dvorni svetnik, Zelezek Marija, roj. Jeran, 64 let, učiteljica v p., Rohrmann Marija, 89 let, zasebnica, Arko Martin, 92 let, prevžitar, dr. Novotny Karol, 68 let, fin. svetnik v p., Lampič Marija, roj. Skarjavec, 79 let, zasebnica, Eržen Leon, 39 let, profesor trg. akademije, Meglič Jozefa, 79 let, služkinja, Kunschitz Avgust Viljem, 62 let, kapetan v p., Novak Ivana, roj. Petelin, 34 let, žena trg. sotrudnika. — V ljubljanski bolnici so umrli: Jarm Božidar, 2 leti, sin mesarja, Velika Loka pri Novem mestu, Lavrić Ivana, 67 let, vdova cestarja, Lož pri Logatcu, Prosen Franc, 1 leto, s.n. delavca, Nove Jarše, Zupan Ivan, 59 let, natak, Begunje pri Radovljici, Vojska Michael, 75 let, zasebnik, Perše Jože, 25 let, natak, Strban Marija, roj. Tekavec, 69 let, žena fin. sluga, Marinka Nada, 2 meseca, hči delavke, Ambrožič Miloš, 47 let, višji poštni kontrolor, Frank Uršula, roj. Juvan, 73 let, vdova žel. sprevednika, Zupan Fran, 65 let, prevžitar, Zargi Neža roj. Hribar, 65 let, dninarica.

— Poročila sta se g. Peter Blizjak, kap. biv. jug. vojske in Marta Osterc Valjalo, profesorica. Cestitamo.

— Iz Med solističnimi instrumentalnimi koncerti so pri nas najbolj redki koncerti virtuozov na čelo. Pred leti smo slišali največjega čelista Casparja Cassadaja, ki je izvajal v Ljubljani dva svoja koncerta. Po novno je igral na našem koncertnem odru hrvaški čelist Juro Tikalčič. Med nas sta prišla čelista Popov in Mainardi in v minulnem letu Bonucci. V petek dne 27. t. m. pa bomo slišali enega najboljših sodobnih italijanskih čelistov N. Brunellija. Brunelli je profesor čela na akademiji Sv. Cecilije v Rimu, kot koncertant pa znan po vsej Srednji Evropi. V Ljubljani bo izvajal dela naslednjih skladateljev: Strauss, Beethoven,

Paradisi Boccherini, Debussy, Zanella, Alfano in Duncler. Na klavirju bo spremljal umetnika njegov stalni spremljevalec pianist Simoncelli. Koncert bo v veliki Filharmonični dvorani v petek 27. t. m. ob pol 7. uri zvečer. Predprodaja v knjigarni Glasbene Matice.

— Opozorjamo na nocojšnji koncert novega ljubljanskega Komornega orkestra pod umetniškim vodstvom violinskega virtuozja Karla Rupla, ki ob drevi ob 1/7. v veliki Filharmonični dvorani. Komorni orkester tvorijo: I. violina: Leon Pfeiffer, Albert Dermelj, Francka Ornik-Rojčeva, Albert Jermol, Franc Čihocki, II. violina: Srečko Dražil, Jože Rotar, Janez Kumar, Viola: Avgust Ivančič, Janez Žilmond, Srečko Zolotar, Violončelo: Adolf Ravnihar, Stefan Praprotnik, Ivan Poljanšek. Kontrabas: Pavel Godina; Klavir: Bojan Adamič. Kot solistka bo sodelovala na

koncertu operna pevka gđ. Valerija Heybalova. Koncert obeta velik umetniški užitek. Predprodaja v knjigarni Glasbene Matice.

— Iz Ovetko Golarjev literarni večer, ki je imel biti 23. t. m. v Františkanski dvorani, se zaradi obolevosti dven sodelujočih odpoveduje. Vršil se bo 9. marca istotam in ob istem času.

— Iz Vse stalne prodajalce zelenjave na živilskem trgu opozarja mestno poglavstvo, naj svojo zelenjavo pripeljejo na trg na prodaj, ker je proti prodajalcem zelenjave na domu podvela najstrožja kontrola zaradi preprečenja zvišanja cen in nedopustne prodaje. Opaženo je namreč, da nekateri producenti prodajajo zelenjavo doma, kamor hodijo zelenjavo nakupovat gospodinjice, med tem ko primanjkuje zelenjave na živilskih trgih.

Usmilimo se ubogih ptičic!

Šolsko mladino bi bilo treba navajati k usmiljenju do ptičic

Ljubljana, 23. februarja. V članku z dne 10. febr. 42 št. 33 sem poudaril, kako se v tej zimi vrste razni lepi članki o posebnem usmiljenju do drobnih krilatec, ki zlasti letošnjo zimo toliko trpe. Tudi jaz sem apeliral na usmiljene ljudi, da vsi in vsak po svoji moči pomagajo lajšati vsaj glad ubogih ptičic.

Predlagal sem tudi, da bi se s prostovoljnimi prispevki nabavilo čim več krmilnic za javne prostore, kot domače približice pa naj bi služila mala koritca, kamor pridejo ptički tudi zelo radi »na hrano«.

Priznati se mora, da se pri nas, zlasti v mestu (v Tivoliju) mnogo stori za lajšanje lakote in zimskega trpljenja najrazličnejših zimskih stradančkov — ptičkov.

Vse spoštovanje in priznanje zasluži ti številni ugledni in preprosti stari in mladi ljubitelji teh koristnih živalic. Gotovo je z njihovim usmiljenjem in vzdrževanjem rešeno marsikatero ptičje življenje. Kako ti »rejeniki« poznajo svoje »vzdrževalce« je treba videti, opazovati in se osebno prepričati. Kako zaupno se približa in kako prikipno se vzpne k človeku ljubka verica ali ptičica! Celo kos, ki je steer zelo previden in oprezen, pozna svoje zveste »rejenike«. Prifrč mu celo naproti, ker čuti, da mu ne preti od teh dobrotnikov nobena nevarnost. To so tako zgledni in ganljivi prizori, da bi jih bilo dostikrat vredno slikati in porabiti za zgled, ako bi bilo možno.

Kar se tiče mesta in to posebno Ljubljane same, je za ptičice kot rečeno kar dobro preiskrbeno. Kako je na deželi ali v drugih mestih, ne vem, zdi se mi pa, da najbrž nikjer tako dobro kakor pri nas. Zelo umestno in naravnost potrebno bi bilo vsako jesen, preden nastopi zima navajati še posebej šolsko dečo k usmiljenju do ptičic in jim dajati potrebna navodila v pogledu naprave krmilnic in krmilnih korite. Tudi o tem sem prepričan, da šola stori marsikaj, a mladina je pač lahkomišljena in za take stvari pozabljiva. Ako se

jo pa večkrat opozarja na to splošno človeško dolžnost, zlasti na to, da s tem, če ptičicam pomagamo pozimi, koristimo človeštvu sploh, ker pospešujemo mirsojedcem njih obstoj, bo postala mladina ne samo sočutna, usmiljena in morda ne bo več tako razširjena strast za lovljenje ptičje pevk v kletke in na limanice, alasti še nečloveško mučenje istih, kar se pri mladih ljudeh žal večkrat zgodi.

Storimo samo svojo dolžnost in pomagajmo ne samo uboščem in zapuščenim ljudem ampak tudi ubogim ptičicam.

Juh Avgust

Točen čas iz Nauena

25 let je tega, ko je šla po nemškem radiu prva napoved časa preko oddajne postaje Nauen. Že prej od leta 1910. so oddajale obalne radijske postaje v severni Nemčiji in francoska postaja na Eifflovem stolpu napoved časa ladjam na morju. Pomejše se je ta oddaja izpopolnjevala in postala je mnogo točnejša.

Ni tako lahko napovedati po radiu točno čas, kakor bi človek mislil. Točno napoved časa oddaja samo radijska postaja Nauen in sicer od leta 1935. na dolgem in kratkem valu. Nemški radio je prevzel to oddajo 10. maja 1929. Časovni znaki, obstoječi za lajka iz dolge vrste neopredeljenih sunkov električnega toka, obstajajo v rešnici iz serije različnih signalov, ki jih dajmo kot enako visoke kratke ali daljše zvoke oddajanja v ritmu točk in črtic Morsejevih znakov. Pravilno oddajo teh znakov regulira ura v hamburškem observatoriju. Ti znaki se prenašajo s pomočjo električnih vodov in raznih aparatov v radijsko postajo v Nauenu, ki jih oddaja naprej raznim nemškimi postajam. 16. minut pred 13. se prične priprave za oddajo, ob 12.55 se zaslisi najprej opetovano en znak, potem pa sledi mednarodni poziv in šele končno se oglasi Nauen s svojimi klici.

Zapustil nas je naš naduse ljubljani in dobri

Avgust Praprotnik

Pogreb se je uršil v nedeljo 22. februarja 1942 ob 3. uri popoldne z Žal, iz kapele sv. Nikolaja na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, 23. februarja 1942.

Rezka Praprotnik in ostalo sorodstvo

Izgubili smo sodelavca našega podjetja upravnega svetnika, gospoda

Avgusta Praprotnika

veleindustrijaka,

s katerim je tudi uradništvo in delavstvo izgubilo zaščitnika.

U Ljubljani. dne 20. febr. 1942.

Upravni svet, ravnateljstvo, uradništvo in delavstvo delniške družbe PIVOVARNE UNION v Ljubljani

